

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-10-07/2013
P/13/136

*Real
Budy (M. Supurach)
dla m. (A. M. Kuch)stać...
2013.12.17*

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/136 – Lokalizacja inwestycji na obszarach objętych ochroną przyrody w województwie podlaskim.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Tomasz Ambrozik – doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 87252 z dnia 16 września 2013 r. [Dowód: akta kontroli, str. 1-2]
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Narewka, ul. Białowieska 1, 17-220 Narewka (dalej zwany „Urzędem”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mikołaj Pawilcz - Wójt Gminy Narewka ¹ . [Dowód: akta kontroli, str. 3-9]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie² działalność organów Gminy Narewka w zakresie zapewnienia ładu przestrzennego oraz przestrzegania wymagań ochrony przyrody w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narewka³ i w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a także w zakresie naliczania i pobierania opłaty planistycznej⁴.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocena negatywna wynika z:

- objęcia stosunkowo niewielkiej części obszarów Gminy Narewka (1,98%) ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- nieprzeprowadzenia analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Narewka, nieoceniań postępu w opracowywaniu miejscowych planów i nieopracowywania wieloletnich programów ich sporządzania, co skutkowało brakiem oceny aktualności studium i miejscowych planów,
- nieuwzględnienia w studium 11 (z 21) obszarów objętych różnymi formami ochrony przyrody oraz aktualnych uwarunkowań wynikających z występowania na terenie Gminy Narewka tych obszarów (w tym obszarów Natura 2000 i chronionego krajobrazu), a także 96 (z 117) pomników przyrody,
- nieuwzględnienia w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zespołu rekreacyjnego „Łuka – Stary Dwór” nad zbiornikiem Siemianówka⁵ aktualnych ograniczeń wynikających z ustanowienia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi”,
- nienaliczenia i niepobierania opłaty planistycznej.

Pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, należy ocenić wydawanie przez Wójta Gminy Narewka decyzji ustalających warunki zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia odnoszących się do obszarów objętych ochroną przyrody.

¹ Od 15 czerwca 1990 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narewka, przyjęte uchwałą Nr VII/66/99 Rady Gminy Narewka z dnia 31 sierpnia 1999 r. (w okresie od 31.08.1999 r. do 30.09.2013 r. w studium dokonano, na podstawie stosownych uchwał Rady Gminy Narewka, pięciu zmian), zwane dalej „studium”.

⁴ Kontrolą objęto lata 2010-2013 (do 30 września).

⁵ Uchwała Nr XVIII/161/01 Rady Gminy Narewka z dnia 24 kwietnia 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 14, poz. 270).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przestrzeganie wymogów zapewnienia ładu przestrzennego i wymagań ochrony przyrody w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Opis stanu faktycznego

Powierzchnia Gminy Narewka wynosi 33.898 ha. Na jej terenie znajduje się 117 pomników przyrody oraz 21 obszarów objętych różnymi formami ochrony przyrody, określonymi w art. 6 ust. 1 pkt 1-2, 4-5 i 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁶, tj.:

- część obszaru Białowieskiego Parku Narodowego wraz z otuliną, którego granice i zasady ochrony określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1996 r. w sprawie Białowieskiego parku Narodowego⁷,
- utworzone w 1995 r. trzy rezerваты przyrody: „Siemianówka”, „Dolina Waliczówki” i „Gnilec”, których granice zostały określone w zarządzeniach Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 27 czerwca 1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody⁸,
- utworzony w 2003 r. rezerwat przyrody „Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej, którego granice określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody⁹,
- istniejące od 1986 r. Obszary Chronionego Krajobrazu „Puszcza Białowieska” i „Dolina Narwi”, których granice i zasady ochrony zostały określone w rozporządzeniu Nr 7/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza Białowieska”¹⁰ i w rozporządzeniu Nr 9/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi”¹¹
- 11 użytków ekologicznych uznanych za ekosystemy bagienne, utworzone w 1997 r. na podstawie rozporządzenia Nr 6/97 Wojewody Białostockiego z dnia 7 sierpnia 1997 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne ekosystemów bagiennych i objęcia ich ochroną¹² oraz w 2004 r. na podstawie rozporządzenia Nr 9/04 Wojewody Podlaskiego z dnia 30 marca 2004 r. w sprawie uznania ekosystemów bagiennych za użytki ekologiczne¹³,
- istniejące od 2004 r. obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Puszcza Białowieska” (kod obszaru PLC200004) oraz „Dolina Górnej Narwi” (kod obszaru PLB 200007), których granice, cel i przedmiot ochrony określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków¹⁴,
- zatwierdzone decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r.¹⁵ projektowane specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000 „Puszcza Białowieska” (kod obszaru PLC200004) oraz „Ostoja w Dolinie Górnej Narwi” (kod obszaru PLH200010), istniejące odpowiednio od 2004 i 2008 roku.

⁶ Dz. U. z 2013 r. poz. 627 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o ochronie przyrody”.

⁷ Dz. U. Nr 93, poz. 424.

⁸ M. P. Nr 33, poz. 404, 392 i 393.

⁹ Dz. U. Nr 132, poz. 1236.

¹⁰ Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 54, poz. 720 ze zm. Rozporządzenie zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie chronionego krajobrazu Puszcza Białowieska”.

¹¹ Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 54, poz. 722 ze zm. Rozporządzenie zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie chronionego krajobrazu „Dolina Narwi”.

¹² Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 16, poz. 64 i Nr 24, poz. 391.

¹³ Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 38, poz. 710.

¹⁴ Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.

¹⁵ Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE. L Nr 33, str. 146). Obecnie obowiązuje Decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 16 listopada 2012 r. w sprawie przyjęcia szóstego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE. L Nr 24, str. 58).

Obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody, określonymi w art. 6 ust. 1 pkt 1-2, 4-5 i 8 ustawy o ochronie przyrody obejmują 29.178,8 ha, tj. 86,08% powierzchni Gminy Narewka. [Dowód: akta kontroli, str. 10-14 i 15]

Obowiązujące studium obejmuje cały obszar Gminy Narewka. Od 31 sierpnia 1999 r. do 30 września 2013 r. w studium dokonano, na podstawie uchwał Rady Gminy Narewka, pięciu zmian (w okresie objętym kontrolą wprowadzono dwie zmiany obejmujące obręb Grodzisk i Narewka; w każdym przypadku uzyskano pozytywne opinie i uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku).

[Dowód: akta kontroli, str. 16-18,29-31 i 50-53]

W studium określono następujące obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody: część obszaru Białowieskiego Parku Narodowego wraz z otuliną, pięć rezerwatów przyrody („Siemianówka”, „Dolina Waliczówki”, „Gnilec”, „Głuszec” i „Wilczy Szlak”), Obszary Chronionego Krajobrazu „Puszcza Białowieska” i „Dolina Narwi” oraz cztery użytki ekologiczne uznane za ekosystemy bagienne. W studium podano również, że na terenie Gminy Narewka znajduje się 21 pomników przyrody (16 pojedynczych drzew, jedna grupa siedmiu drzew oraz cztery głązy narzutowe). [Dowód: akta kontroli, str. 10-14 i 19-24]

W studium wskazano obszary o łącznej powierzchni 119,1463, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i letniskową (z uwzględnieniem terenów, które mogą być wyłączone z rolniczego użytkowania). Natomiast nie wskazywano obszarów dla których sporządzenie miejscowych planów jest obowiązkowe.

[Dowód: akta kontroli, str. 15]

Na dzień 30 września 2013 r. na terenie Gminy Narewka obowiązywało 27 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących łączną powierzchnię 670,9398 ha, tj. 1,98% powierzchni Gminy. [Dowód: akta kontroli, str. 15 i 76-78]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie dokonywano i nie przedstawiano Radzie Gminy Narewka analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Narewka. Nie oceniano postępów w opracowywaniu planów miejscowych i nie opracowano wieloletnich programów ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. Zgodnie z art. 32 ust. 1-2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹⁶, wymienione analizy powinny być dokonywane co najmniej raz w czasie kadencji Rady, począwszy od 11 lipca 2003 r. do 27 października 2006 r., od 12 listopada 2006 r. do 12 listopada 2010 r. i od 21 listopada 2010 r. do 21 listopada 2014 r. Na skutek braku tych działań nie dokonywano oceny aktualności studium, a Rada Gminy nie podjęła uchwały w sprawie aktualności studium i planów miejscowych. Wójt Gminy Narewka wyjaśnił, że „nie dokonywano i nie przedstawiono Radzie Gminy analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Narewka ze względu na brak zatrudnionego w tut. Urzędzie pracownika posiadającego odpowiednie kwalifikacje, który mógłby wykonać takie opracowanie. Również potrzeby związane z realizacją zadań bieżących oraz realizację pilnych inwestycji infrastrukturalnych powodowały, że na zlecenie opracowania nie było zabezpieczonych środków w budżecie gminy. Będę czynić starania o wygospodarowanie środków na opracowanie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy w 2014 r.”

[Dowód: akta kontroli, str. 10-14 i 25-28]

2. Studium, jako akt o charakterze planistycznym było nieaktualne. W tym dokumencie, mimo wymogu wynikającego z przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 i pkt 9 oraz ust. 2 pkt 3 w związku z art. 32 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:
  - nie uwzględniono aktualnych uwarunkowań wynikających z położenia na terenie Gminy Narewka Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza Białowieska” oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi”, w tym na przykład obowiązującego

¹⁶ Dz. U. z 2012 r. poz. 647 ze zm. Ustawa zwana dalej: „ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym”.

od 5 października 2004 r. zakazu lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych¹⁷.

W wyjaśnieniu Wójt Gminy Narewka podał, że „studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narewka uchwalone było przez Radę Gminy w 1999. Do chwili obecnej nie było kompleksowo aktualizowane ze względu na brak środków finansowych i to było przyczyną, że uwarunkowania określone w rozporządzeniach Wojewody Podlaskiego Nr 7/05 i Nr 9/05 z dnia 25 lutego 2005 r. dot. Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza Białowieska” i „Doliny Narwi” nie zostały w Studium zapisane. Będziemy czynić starania o jak najszybsze wygoszpodarowanie bądź pozyskanie z zewnątrz niezbędnych środków finansowych na aktualizację Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narewka - dokumentu uwzględniającego wszystkie aktualnie istniejące objekty ochrony przyrody oraz ograniczenia z tym związane”.

- nie określono 11 z 21 znajdujących się na terenie Gminy Narewka obszarów objętych różnymi formami ochrony przyrody (rezerwatu przyrody pod nazwą „Lasy Naturalne Puszczy Białowiejskiej”, siedmiu użytków ekologicznych uznanych za ekosystemy bagienne, obszaru specjalnej ochrony ptaków oraz siedlisk Natura 2000 Puszcza Białowieska, obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Górnej Narwi, obszaru specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnej Narwi), utworzonych po uchwaleniu studium oraz uwarunkowań wynikających z ich występowania na terenie Gminy Narewka. Wójt Gminy Narewka wyjaśnił, że „studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narewka uchwalone było przez Radę Gminy w 1999 r. Do obecnej chwili nie było podjętych prac nad aktualizacją studium, ze względu na brak środków finansowych w budżecie gminy. Pozostałe po uchwaleniu studium nowe obszary ochrony przyrody w zdecydowanej większości (obszar Natura 2000 Doliny Górnej Narwi - siedliskowa i ptasia) zlokalizowane są w granicach Leśnego Kompleksu Puszcza Białowieska, gdzie nie ma zagrożenia ich istnienia ze względu np. na presję inwestycyjną”.
- nie uwzględniono aktualnych uwarunkowań wynikających z występowania na terenie Gminy Narewka 96 (z 117) pomników przyrody, z tego 49 utworzonych w 2005 i 2008 r. (po uchwaleniu studium). Wójt Gminy Narewka wyjaśnił, że „w czasie prac nad projektem studium nie zwrócono większej uwagi na rzetelne dane o ilości istniejących pomników przyrody na terenie gminy przedstawione przez autorów opracowania. Po 1999 r. nie aktualizowano studium ze względu na brak środków finansowych i dlatego zapisy studium nie zawierają zmian z 2005 i 2008 roku”.

[Dowód: akta kontroli, str. 10-14 i 25-28]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność organów Gminy Narewka w zakresie zapewnienia ładu przestrzennego oraz przestrzegania wymagań ochrony przyrody w studium.

2. Spełnianie wymogów prawa (głównie w zakresie ochrony przyrody) przy sporządzaniu, uchwalaniu i zmianach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Opis stanu faktycznego

W latach 1985 – 2003 na terenie Gminy Narewka obowiązywał miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, zatwierdzony uchwałą nr IX/41/85 Gminnej Rady Narodowej w Narewce z 4 października 1985 r.¹⁸, który obejmował cały jej obszar.

¹⁷ Zakaz został wprowadzony § 1 rozporządzenia nr 13/04 Wojewody Podlaskiego z dnia 16 września 2004 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Puszcza Białowieska” oraz § 1 rozporządzenia nr 15/04 Wojewody Podlaskiego z dnia 16 września 2004 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi” (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 142, poz. 1896 i 1898). Zakaz ten został utrzymany w rozporządzeniach nr 7/05 i nr 9/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie chronionego krajobrazu „Puszcza Białowieska” oraz „Dolina Narwi”.

¹⁸ Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 13, poz. 193. Plan został zmieniony uchwałą nr XXIX/161/94 Rady Gminy w Narewce z dnia 27 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 12, poz. 64).

Według stanu na dzień 30 września 2013 r. na terenie Gminy Narewka obowiązywało 27 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących łączną powierzchnię 670,9398 ha, tj. 1,98% powierzchni Gminy. Pięć z tych 27 planów zostało uchwalonych w okresie objętym kontrolą NIK. Rada Gminy Narewka podjęła również pięć uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących 154,1463 ha (0,45 powierzchni Gminy). Wójt Gminy Narewka stwierdził, że „będziemy czynić starania o pozyskanie z zewnętrznych źródeł środków finansowych na opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego dla całego obszaru Gminy Narewka. Dokument taki będzie dużym ułatwieniem w gospodarowaniu przestrzenią gminy tak do celów inwestycyjnych, jak i ochrony przyrody”.

[Dowód: akta kontroli, str. 15, 25-28 i 76-80]

W latach 2010 – 2013 (do 30 września) wydatki Gminy Narewka dotyczące sporządzenia czterech z pięciu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyniosły 91.975 zł. Natomiast zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zespołu rekreacyjnego „Łuka – Stary Dwór” nad zbiornikiem Siemianówka została opracowana przez Podlaskie Biuro Planowania Przestrzennego w Białymstoku, na podstawie porozumienia z 5 sierpnia 2011 r.

[Dowód: akta kontroli, str. 85-91]

Analiza prac nad miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części wsi Grodzisk w Gminie Narewka, obejmującego działki nr 196,197/2, 197/3, i 197/4 wykazała, że były one prowadzone zgodnie z przepisami prawa¹⁹. Na przykład:

- stosownie do art. 17 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym sporządzono i uzgodniono projekt planu wraz prognozę oddziaływania na środowisko,
- w planie określono zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, zgodnie z przepisami art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym; określono m.in. że teren objęty planem położony jest w całości w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Puszcza Białowieska”. W planie wymieniono również zakazy obowiązujące na tym obszarze,
- w myśl przepisów art. 3 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody i art. 15 ust. 2 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określono granice wszystkich obszarów i obiektów chronionych ustanowionych na terenie objętym planem,
- uzyskano niezbędne opinie, uzgodnienia, w tym m.in.: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku (dalej „RDOŚ”), Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Hajnówce (dalej „PPIS”), Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku, co zgodne było z przepisem art. 17 pkt 6 lit. a i b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- stosownie do przepisu art. 18 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zapewniono udział społeczeństwa w postępowaniu, poprzez wyłożenie projektu planu do publicznego wglądu, o którym mowa w art. 17 pkt 9 tej ustawy,
- w myśl przepisów art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko²⁰, poddano projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez właściwe organy: RDOŚ oraz PPIS,
- zapewniono możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, co zgodne było z przepisem art. 54 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku,
- stosownie do przepisów art. 55 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa zostały uwzględnione w projekcie planu,
- do podjętej uchwały dotyczącej przyjęcia planu załączono pisemne podsumowanie, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku,

¹⁹ Badaniem kontrolnym objęto jeden z pięciu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w latach 2010-2013 (do 30 września).

²⁰ Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku”.

- zgodnie z przepisami art. 55 ust 4 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku projekt planu wraz z podsumowaniem został przekazany właściwym organom.

[Dowód: akta kontroli, str. 81-82]

W Urzędzie, zgodnie z przepisem art. 31 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym prowadzono rejestr miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wniosków o ich sporządzenie.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie dokonywano i nie przedstawiano Radzie Gminy Narewka analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Narewka. Nie oceniano postępów w opracowywaniu planów miejscowych i nie opracowano wieloletniego programu ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. Zgodnie z art. 32 ust. 1-2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wymienione analizy i ocena powinny być dokonywane, co najmniej raz w czasie kadencji Rady, począwszy od 11 lipca 2003 r. do 27 października 2006 r., od 12 listopada 2006 r. do 12 listopada 2010 r. i od 21 listopada 2010 r. do 21 listopada 2014 r. Na skutek braku tych działań nie dokonywano oceny aktualności obowiązujących miejscowych planów, a Rada Gminy nie podejmowała w tej sprawie uchwał, o których stanowi art. 32 ust 2-3 cytowanej ustawy. Wyjaśnienie Wójta Gminy Narewka zostało przytoczone w pkt 1 wystąpienia. Wydatki Urzędu z tytułu sporządzania projektów decyzji o warunkach zabudowy, w latach 2010-2013 (do 31 października), wyniosły 82.355 zł

[Dowód: akta kontroli, str. 10-14 i 121]

2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zespołu rekreacyjnego „Łuka – Stary Dwór” nad zbiornikiem Siemianówka (uchwała Nr XVIII/161/01 Rady Gminy Narewka z dnia 24 kwietnia 2001 r.)²¹ - obowiązujący na obszarach objętych ochroną przyrody - był nieaktualny²², ponieważ nie uwzględniono w nim obowiązujących ograniczeń wynikających z ustanowienia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi”, w tym obowiązującego od 5 października 2004 r. zakazu lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych. Było to niezgodne z przepisem art. 15 ust. 2 pkt 3 w związku z art. 32 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 73 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska²³. W wyjaśnieniu Wójt Gminy Narewka podał, że *„w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zespołu rekreacyjnego „Łuka - Stary Dwór” nad Zbiornikiem Wodnym „Siemianówka”, poza obszarem opracowania określonym w uchwałach Rady Gminy Narewka XVII/153/08 z 27.10.2008 r. i XXII/193/13 z 28.03.2013 r. nie uwzględniono obowiązujących ograniczeń wynikających z rozporządzenia Nr 9/05 z 25.02.2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi” przez niedopatrzenie tak projektanta, jak i pracowników Urzędu Gminy”*. [Dowód: akta kontroli, str. 10-14,25-28 i 83]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie brak działań organów Gminy Narewka celem dokonania aktualizacji miejscowych planów pod kątem spełnienia wymogów prawa w zakresie ochrony przyrody.

²¹ Jeden z trzech miejscowych planów objętych kontrolą NIK.

²² Z wyłączeniem obszarów określonych w: uchwale Nr XVII/153/08 Rady Gminy Narewka z dnia 27 października 2008 r. i uchwale Nr XXII/193/13 Rady Gminy Narewka z dnia 28 marca 2013 r.

²³ Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm. Ustawa zwana dalej: „Prawem ochrony środowiska”.

3. Ustalanie i pobieranie opłat z tytułu wzrostu wartości nieruchomości

Opis stanu faktycznego

Stosownie do przepisu art. 15 ust. 2 pkt 12 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w uchwale Nr XXVI/260/05 Rady Gminy Narewka z 29 grudnia 2005 r.²⁴ oraz w uchwale Nr XXXI/311/06 Rady Gminy Narewka z 21 września 2006 r. określono stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę planistyczną, o której mowa w art. 36 ust. 4 tej ustawy. Przyjęte stawki procentowe stanowiące podstawę do ustalenia jednorazowej opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości wynosiły dla terenów objętych planami – 30%.

Od opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego wymienionych uchwał w sprawie miejscowych planów, Urząd otrzymał od notariuszy 18 aktów notarialnych dotyczących sprzedaży działek położonych na obszarach objętych planami. W tych sprawach zachodziły uzasadnione przesłanki do naliczenia jednorazowej opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości. [Dowód: akta kontroli, str. 76-77 i 92]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Od 2 lutego 2006 r. (data opublikowania uchwały Nr XXVI/260/05 Rady Gminy Narewka z 29 grudnia 2005 r.) i od 24 października 2006 r. (data opublikowania uchwały Nr XXXI/311/06 Rady Gminy Narewka z 21 września 2006 r.) do dnia wygaśnięcia roszczenia dotyczącego naliczenia opłaty planistycznej (odpowiednio: 2 lutego 2011 r. i 24 października 2011 r.), do Urzędu wpłynęło 18 aktów notarialnych w sprawie sprzedaży działek o łącznej powierzchni 11.495 m², położonych na obszarach objętych planami. W żadnej z tych 18 spraw Wójt Gminy Narewka nie ustalał i nie pobierał jednorazowej opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości, co stanowiło naruszenie art. 37 ust. 6 w związku z art. 36 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Szacunkowa wysokość nienaliczonej opłaty planistycznej wyniosła 31.801 zł²⁵. Opłata planistyczna w myśl art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest dochodem własnym Gminy. Wójt Gminy Narewka wyjaśnił, że „w 2009 r. podjęliśmy się wyboru rzeczoznawcy do opracowania kosztorysów m.in. dla potrzeb opłaty planistycznej. Pomimo dwukrotnej próby nie zgłosiła się żadna osoba. Z rozmów z uprawnionymi rzeczoznawcami wynikało, że ze względu na postępowanie odwoławcze i uchylanie decyzji przez SKO nie chcą podejmować się tej pracy. Dalsze działania nie były prowadzone. Zobowiązuję się do podjęcia działań w zakresie ustalenia opłat planistycznych w stosunku do nieruchomości, które mogą być nimi objęte.

Korzystnym rozwiązaniem byłaby zmiana przepisów prawa w tym zakresie tj. w uchwałach Rady Gminy określałyby wzrost wartości ceny m² gruntu w złotychkach, a w czasie transakcji notariusz pobierałby opłatę i przekazywał na rachunek gminy”.

[Dowód: akta kontroli, str. 92 i 25-28]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie nienaliczanie i niepobieranie przez Wójta Gminy Narewka opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

²⁴ W sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej, letniskowej i pensjonatowej z dopuszczeniem zabudowy jednorodzinnej i usług nieuciążliwych na części gruntów wsi Siemianówka.

²⁵ Dla określenia wartości szacunkowej przyjęto dla gruntów przed sporządzeniem m. p. z. p. w kompleksach Tarnopol, Łuka, Siemianówka 10 zł/m², dla terenów budowlanych po sporządzeniu miejscowych planów 20 zł/m², dla terenów zieleni, terenów bez prawa do zabudowy odpowiednio 1 zł/m² i 2 zł/m². Stawka opłaty planistycznej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości – 30%.

4. Ustalanie warunków zabudowy w sytuacji braku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Opis stanu faktycznego

W latach 2010-2013 (do 30 września) Wójt Gminy Narewka wydał ogółem 165²⁶ decyzji o warunkach zabudowy na obszarach objętych różnymi formami ochrony przyrody, w tym 77 decyzji dotyczyło zabudowy mieszkaniowej, cztery zabudowy zagrodowej, 10 zabudowy letniskowej, 7 obiektów usługowych, 16 obiektów gospodarczych i inwentarskich, dwie stacje benzynowych, jedna elektrowni wiatrowej, a 48 decyzji dotyczyło innych obiektów budowlanych. [Dowód: akta kontroli, str. 98]

Analiza 33 (z 165)²⁷ decyzji o warunkach zabudowy (w tym dotyczących stacji benzynowych i elektrowni wiatrowej) na obszarach objętych różnymi formami przyrody wykazała, że 32 decyzje zostały wydane z zachowaniem przepisów określonych w ustawie o planowaniu zagospodarowaniu przestrzennym. I tak:

- wszystkie decyzje były wydawane w sytuacji łącznego spełnienia warunków określonych w art. 61 ust. 1 i ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- projekty decyzji zostały przygotowane przez osobę wpisaną na listy samorządu zawodowego urbanistów i architektów, zgodnie z art. 60 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym²⁸,
- decyzje zawierały analizę funkcji cech terenów przyległych oraz określały granice obszaru objętego analizą, stosownie do przepisu § 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego²⁹ oraz § 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie oznaczeń i nazewnictwa stosowanych w decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy³⁰,
- w żadnym przypadku nie zezwalano na lokalizację obiektów budowlanych w pasie ochronnym rzek lub zbiorników wodnych,
- we wszystkich 33 sprawach uzyskano pozytywne uzgodnienia RDOŚ.

[Dowód: akta kontroli, str. 122]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W decyzji z 15 kwietnia 2010 r. (nr B-7331/1/10) o warunkach zabudowy dla inwestycji polegającej na budowie budynku usługowo-gastronomicznego (z przeznaczeniem na prowadzenie restauracji i pokoi do wynajęcia) nie wprowadzono treści zawartej w pkt 1 w 1 tiret postanowienia (nr 687.WBiD.5032-2-01/2010) Dyrektora Podlaskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich z 30 marca 2010 r. Tak więc, decyzja z 15 kwietnia 2010 r. nie wypełniała dyspozycji przepisu art. 60 ust. 1 w związku z art. 53 ust. 4 pkt 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
Inspektor Andrzej Nikiciuk wyjaśnił, że „na skutek nadmiaru obowiązków służbowych na stanowisku pracy, brak jest fizycznie czasu sprawdzenia każdej decyzji, którą sporządza architekt. Dla architekta dostarczam uzgodnienia, postanowienia – „uzgadniaczy” projektu decyzji w celu przygotowania ostatecznej decyzji o warunkach zabudowy i celu publicznego, w których to powinien uwzględnić zapisy uzgodnień”.
- [Dowód: akta kontroli, str. 131-142 i 123-130]
2. Prowadzony w Urzędzie rejestr decyzji o warunkach zabudowy nie zawierał następujących danych, określonych w załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie wzoru rejestru decyzji o warunkach zabudowy oraz wzorów rejestrów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu

²⁶ Z wyłączeniem decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

²⁷ W tym osiem dotyczących zabudowy mieszkaniowej, osiem zabudowy letniskowej, dwóch zabudowy zagrodowej, czterech usługowej, a 11 zabudowy przemysłowej.

²⁸ Uprawniona osoba przygotowywała projekty decyzji na podstawie zawartych umów zleceń lub o dzieło.

²⁹ Dz. U. Nr 164, poz. 1588.

³⁰ Dz. U. Nr 164, poz. 1589.

publicznego³¹: daty wydania decyzji, streszczenia ustaleń decyzji, danych dotyczących wygaśnięcia, stwierdzenia nieważności lub zmiany decyzji. Inspektor Andrzej Nikiciuk wyjaśnił, że „rejestr decyzji był prowadzony według istniejącego od kilku lat rejestru, jako dalszy ciąg. Od nowego roku zostaną założone rejestry zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wzoru rejestru decyzji o warunkach zabudowy”.

[Dowód: akta kontroli, str. 143-150 i 123-124]

3. W 22 (z 33)³² analizowanych sprawach decyzje o warunkach zabudowy wydano z przekroczeniem miesięcznego terminu określonego w art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³³ i nie poinformowano stron postępowania, wbrew wymogom art. 36 Kpa, o przyczynach zwłoki oraz nie wskazano nowego terminu załatwienia sprawy. W wyjaśnieniu inspektor Andrzej Nikiciuk podał, że „zgodnie z art. 35 § 3 Kpa załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. W związku z powyższym stosowałem powyższą zasadę na stanowisku pracy w przedmiocie wydawania decyzji nie później niż w ciągu dwóch miesięcy; w związku z nawałem pracy na zajmowanym stanowisku art. 36 § 1 Kpa nie był przestrzegany”.

[Dowód: akta kontroli, str. 122 i 123-124]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, wydawanie przez Wójta Gminy Narewka decyzji ustalających warunki zabudowy i zagospodarowania terenu.

5. Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia

Opis stanu faktycznego

W latach 2010-2013 (do 30 września) do Urzędu wpłynęło ogółem 25³⁴ wniosków w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia. We wszystkich sprawach dotyczących obszarów objętych ochroną przyrody prowadzono stosowne postępowania wymagane przepisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, które w dziewięciu sprawach zakończyły się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia.

Wszystkie (sześć) objęte analizą postępowania administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia prowadzone były z zachowaniem przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku. Na przykład:

- do wniosków o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dołączono wymagane dokumenty: kartę informacyjną przedsięwzięcia, kopię mapy ewidencyjnej obejmującej przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, co było zgodne z art. 74 ust 1 pkt 2-3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku,
- w przypadku wszystkich sześciu przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z art. 33 ust. 1, art. 38 i art. 79 ust. 1 cytowanej ustawy, na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu oraz na tablicy ogłoszeń podano do publicznej wiadomości m.in. informacje o wszczęciu postępowania, przedmiocie decyzji, która ma być wydana w sprawie, organie właściwym do wydania decyzji oraz organach właściwych do wydania opinii i dokonania uzgodnień, możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu, możliwości składania uwag i wniosków, sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków, o wydanej decyzji i o możliwościach zapoznania się z jej treścią,

³¹ Dz. U. Nr 130, poz. 1385. Rozporządzenie zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie wzoru rejestru decyzji o warunkach zabudowy”.

³² Decyzje administracyjne zostały wydane po upływie od 36 do 99 dni, licząc od dnia wpływu wniosku strony do Urzędu.

³³ Dz. U. z 2013 r., poz. 267. Ustawa zwana dalej „Kpa”.

³⁴ Z wyłączeniem postępowań dotyczących lokalizacji inwestycji celu publicznego.

- w przypadku wszystkich sześciu przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku wydano postanowienia, w tym w jednej sprawie dotyczące przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w pozostałych pięciu sprawach organ nie nałożył obowiązku przeprowadzenia takiej oceny. Wszystkie sześć postanowień było zgodnych z opiniami RDOŚ i PPIS,
- zgodnie z art. 72 ust. 1 pkt 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, cztery (z sześciu) ostateczne decyzje administracyjne o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia zostały wydane przed wydaniem decyzji o warunkach zabudowy. W pozostałych dwóch sprawach Wójt Gminy Narewka nie wydał decyzji o warunkach zabudowy. [Dowód: akta kontroli, str. 157]

W okresie objętym kontrolą, w Urzędzie nie wydawano postanowień - w trybie art. 96 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku - w sprawie nałożenia obowiązku przedłożenia właściwemu RDOŚ dokumentów w celu określenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.

[Dowód: akta kontroli, str. 151-156]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

We wszystkich sześciu analizowanych sprawach, decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia wydano z przekroczeniem miesięcznego terminu określonego w art. 35 § 3 Kpa³⁵ i nie poinformowano stron postępowania, wbrew wymogom art. 36 Kpa, o przyczynach zwłoki oraz nie wskazano nowego terminu załatwienia sprawy. W wyjaśnieniu podinspektor Marcin Szymaniuk podał, że *„wskazane uchybienia były spowodowane szerokim zakresem obowiązków służbowych, które były mi powierzone oraz pełnieniem zastępstw za pracowników Urzędu. Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia zostały wydane z przekroczeniem miesięcznego terminu ze względu na konieczność zapewnienia trybu postępowania, konieczność uzupełniania oraz wnikliwego analizowania wniosków i wpływu do Urzędu dużej ilości wniosków, którymi się zajmowałem. W dalszej realizacji zadań zobowiązuję się na baczne przestrzeganie terminowości określonych w Kpa”*.

[Dowód: akta kontroli, str.157-159]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, wydawanie przez Wójta Gminy Narewka decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia.

6. System kontroli zarządczej

Opis stanu
faktycznego

6.1. Zarządzeniem Nr 86/12 z 21 marca 2012 r.³⁶, stosownie do przepisu art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³⁷, ustalono sposób prowadzenia i zasady koordynacji kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Narewka oraz zadania jednostkach organizacyjnych Gminy w zakresie kontroli zarządczej. Zapewniono jej funkcjonowanie w zakresie wynikającym z art. 68 ust. 2 pkt 1-6 ustawy o finansach publicznych. Do zakończenia kontroli NIK w Urzędzie, m.in.:

- zarządzeniem Nr 162/05 z 4 marca 2005 r. określono zasady i procedury dotyczące prowadzenia kontroli wewnętrznej w Urzędzie i podległych jednostkach organizacyjnych Gminy,

³⁵ Decyzje administracyjne zostały wydane po upływie od 42 do 133 dni, licząc od dnia wpływu wniosku strony do Urzędu.

³⁶ Zarządzenie Nr 86/12 Wójta Gminy Narewka z dnia 21 marca 2012 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Kontroli Zarządczej w Urzędzie Gminy Narewka i zadań jednostek organizacyjnych Gminy Narewka w zakresie kontroli zarządczej.

³⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o finansach publicznych”.

- regulaminem organizacyjnym Urzędu³⁸ określono m.in. organizację, zasady kierowania jednostką, zakresy działania komórek organizacyjnych oraz zasady podpisywania pism i decyzji,
- zarządzeniem Nr 201/05 z 6 grudnia 2005 r. wprowadzono kodeks etyki pracowników samorządowych Urzędu,
- zarządzeniem Nr 144/09 z 10 listopada 2009 r. określono procedury dotyczące oceny pracowników samorządowych. [Dowód: akta kontroli, str. 160, 171-181]

6.2. W latach 2010-2013 (do 31 października) Sekretarz Gminy przeprowadził w Urzędzie sześć kontroli wewnętrznych, których przedmiotem była problematyka dotycząca przestrzegania przepisów prawa w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia oraz prowadzenia postępowań administracyjnych. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła nienaliczania jednorazowej opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości mimo, że zachodziły przesłanki uzasadniające jej naliczenie.

W Urzędzie nie prowadzono kontroli zewnętrznych w zakresie objętym kontrolą NIK.

[Dowód: akta kontroli, str. 182-183]

Uwagi dotyczące badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w Urzędzie zasady zarządzania ryzykiem w zakresie m.in. identyfikacji, oceny i ustalania metod przeciwdziałania ryzyku oraz monitorowania procesu i dokonywania zmian określono dopiero 18 listopada 2013 r.³⁹ (w trakcie kontroli NIK) mimo, że zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych⁴⁰, obowiązek wdrożenia kontroli zarządczej zapewniającej zarządzanie ryzykiem powstał 1 stycznia 2010 r.

Wójt Gminy Narewka wyjaśnił, że „*procedur dotyczących zarządzaniem ryzykiem nie wdrożono przez przeoczenie*”. [Dowód: akta kontroli, str. 25-28 i 161-170]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie opracowanie procedur dotyczących wprowadzenia w Urzędzie Gminy kontroli zarządczej.

W ocenie NIK funkcjonujący system kontroli zarządczej był jednak niewydolny i nie gwarantował w wystarczającym stopniu prawidłowej realizacji zadań w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego na obszarach objętych ochroną przyrody w Gminie Narewka.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że brak aktualnego studium oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 98,02% obszaru Gminy Narewka nie pozwala na racjonalne prowadzenie gospodarki przestrzennej, zwłaszcza na obszarach objętych ochroną przyrody i położonych w bezpośredniej bliskości zbiornika Siemianówka oraz rzek. Sytuacja taka może doprowadzić do chaosu przestrzennego, powstawania rozproszonej zabudowy oraz do degradacji walorów przyrodniczych Gminy Narewka.

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴¹, wnosi o:

1. Zapewnienie zgodności obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Narewka z przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3 i pkt 9 oraz art. 10 ust. 2 pkt 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
2. W celu oceny aktualności studium i planów miejscowych, dokonywanie oraz przekazywanie Radzie Gminy Narewka, co najmniej raz w czasie jej kadencji, analizy

³⁸ Wprowadzonym zarządzeniem Nr 13/07 Wójta Gminy Narewka z dnia 28 lutego 2007 r.

³⁹ Zarządzenie Nr 197/13 Wójta Gminy Narewka z dnia 18 listopada 2013 r. w sprawie zasad zarządzania ryzykiem w Urzędzie Gminy Narewka oraz w pozostałych jednostkach organizacyjnych Gminy.

⁴⁰ Dz. U. Nr 157, poz. 1241, ze zm.

⁴¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82, ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy, ocen w postępowaniach w opracowywaniu planów miejscowych oraz opracowywanie wieloletnich programów ich sporządzania, stosownie do przepisu art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

3. Podjęcie działań w celu zmiany obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w sposób zapewniający ich zgodność z przepisami art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 73 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska.
4. Rozważenie objęcia całego obszaru Gminy Narewka miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.
5. Ustalanie i pobieranie opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości, stosownie do przepisu art. 37 ust. 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
6. Dostosowanie prowadzonego w Urzędzie rejestru decyzji o warunkach zabudowy do wymogów określonych rozporządzeniem w sprawie wzoru rejestru decyzji o warunkach zabudowy.
7. Uwzględnianie w decyzjach o warunkach zabudowy warunków określonych przez właściwego zarządcę drogi.
8. Wydawanie decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia z zachowaniem terminów określonych w art. 35 Kpa, a w przypadku niezakończenia sprawy w terminie, wskazanie stronom postępowania nowego terminu załatwienia sprawy.
9. Kontynuowanie wdrożenia kontroli zarządczej w zakresie zarządzania ryzykiem.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

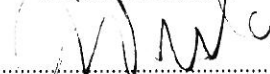
Białystok, dnia 23 grudnia 2013 r.

Kontroler
Tomasz Ambrozik
Doradca ekonomiczny

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Marjan Minkiewicz

.....
podpis